

Karvaorvakka

Mörskinn

Punctularia strigosozonata

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Karvaorvakka on lakillinen tai puoliksi alustanmyötäinen, pienehkö, pehmeä ja melko ohut orvakka. Sen pehmeänukkainen yläpinta on tasaisen sikarinruskea tai hieman purppuransävyinen ja sileä alapinta on tumman suklaanruskea. Reuna on terävä ja kirkkaan oranssinkeltainen tai yläpinnan värinen. Karvaorvakan itiöemä on yksivuotinen.

Elinympäristö ja levinneisyys

Karvaorvakka kasvaa haavan karisseissa oksissa tai kaatu-neissa puissa. Kasvupaikat ovat tiheissä, rehevänpuoleisissa, yleensä luonnontilaisissa kuusimetsissä. Laji on löydetty vain muutamalta paikalta Etelä- ja Itä-Suomesta.

Nykytila ja uhkatekijät

Karvaorvakka on vaarantunut vanhojen metsien ja haapalahopuun vähenemisen takia. Ne uhkaavat lajia edelleen ja karvaorvakan esiintymisalueella haavan lahoppuujatkumon katkeaminen on suurin uhka. Noin puolet karvaorvakan nykyisin tunnetuista kasvupaikoista on suojeltu.

Hoitosuositukset

Karvaorvakan kasvupaikka tulisi rajata metsänkäsittelyn ulkopuolelle. Ympäristö tulisi säilyttää jatkuvasti peitteisenä ja huonokuntoiset ja kuolleet haavat sekä maahan pudonneet haavanoksat tulisi säästää. Lajin säilymistä voidaan edistää turvaamalla haapajatkumon säilyminen valitsemalla kasvatettaviksi puiksi haapoja.

Lähteet

Salo, P., Niemelä, T. & Salo, U. 2006. Suomen sieniopas. Luonnontieteellinen keskusmuseo, kasvimuseo ja WSOY. Helsinki. 512 s.

Kuva: Jorma Pennanen